Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 15 kwietnia 2021 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Decyzja ramowa 2008/909/WSiSW – Artykuł 8 ust. 2–4 – Artykuł 17 ust. 1 i 2 – Artykuł 19 – Uwzględnienie do celów wydania wyroku łącznego wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim, który ma zostać wykonany w państwie członkowskim, w którym ten wyrok łączny zostaje wydany – Przesłanki – Decyzja ramowa 2008/675/WSiSW – Artykuł 3 ust. 3 – Pojęcie „naruszenia wyroku skazującego lub jego wykonania", które należy uwzględnić w nowym postępowaniu karnym wszczętym w państwie członkowskim innym niż państwo wydania orzeczenia

W sprawie C-221/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Okręgowy w Gdańsku (Polska) postanowieniem z dnia 15 lutego 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 marca 2019 r., w postępowaniu:

AV

przy udziale:

Pomorskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes izby, N. Piçarra (sprawozdawca), D. Šváby, S. Rodin i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu rządu czeskiego – M. Smolek, J. Vláčil i T. Machovičová, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu hiszpańskiego – początkowo A. Rubio González, a następnie L. Aguilera Ruiz, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: polski.

– w imieniu rządu węgierskiego – M.Z. Fehér i Z. Wagner, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – S. Grünheid i L. Baumgart, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 8 października 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 220, s. 32), a także art. 8 ust. 2–4, art. 17 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 19 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 327, s. 27), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2008/909”).

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w przedmiocie wydania wobec AV wyroku łącznego obejmującego między innymi karę pozbawienia wolności, orzeczoną przez sąd innego państwa członkowskiego, a przejętą do wykonania w Polsce.

Ramy prawne

Prawo Unii

Decyzja ramowa 2008/909

3 Motywy 6 i 15 decyzji ramowej 2008/909 mają następującą treść:

„(6) Niniejsza decyzja ramowa powinna być wprowadzana w życie i stosowana w sposób pozwalający na przestrzeganie zasad równości, sprawiedliwości i zasadności.

[…]

(15) Niniejsza decyzja ramowa powinna być stosowana zgodnie z przyznanym w art. [21 TFUE] prawem obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich”.

4 Artykuł 1 omawianej decyzji ramowej stanowi:

„Na użytek niniejszej decyzji ramowej:

a) »wyrok« oznacza prawomocne orzeczenie lub nakaz sądu państwa wydającego nakładające karę na osobę fizyczną;

b) »kara« oznacza karę pozbawienia wolności lub środek polegający na pozbawieniu wolności orzeczone za przestępstwo na czas określony lub nieokreślony na podstawie przeprowadzonego postępowania karnego;

c) »państwo wydające« oznacza państwo członkowskie, w którym został wydany wyrok;

d) »państwo wykonujące« oznacza państwo członkowskie, do którego został przekazany wyrok w celu jego uznania i wykonania”.

5 Artykuł 3 wspomnianej decyzji ramowej stanowi w ust. 1 i 3:

„1. Celem niniejszej decyzji ramowej jest określenie zasad, zgodnie z którymi państwo członkowskie, aby ułatwić resocjalizację osoby skazanej, uznaje wyrok i wykonuje karę.

[…]

3. Niniejsza decyzja ramowa ma zastosowanie wyłącznie do uznawania wyroków oraz wykonywania kar w rozumieniu niniejszej decyzji ramowej. […]”.

6 Artykuł 8 tej samej decyzji ramowej, zatytułowany „Uznanie wyroku i wykonanie kary”, stanowi:

„1. Właściwy organ państwa wykonującego uznaje wyrok, który został przekazany zgodnie z art. 4, jak również z procedurą przewidzianą w art. 5, oraz niezwłocznie podejmuje wszelkie niezbędne środki w celu wykonania kary, chyba że właściwy organ postanowi powołać się na jedną z podstaw odmowy uznania i wykonania przewidzianych w art. 9.

2. Jeżeli kara ze względu na jej czas trwania jest niezgodna z prawem państwa wykonującego, właściwy organ tego państwa może podjąć decyzję o dostosowaniu kary jedynie w przypadku, gdy kara ta przekracza maksymalny wymiar kary przewidziany za podobne przestępstwa w prawie krajowym tego państwa. Dostosowana kara nie jest łagodniejsza niż maksymalny wymiar kary przewidziany za podobne przestępstwa w prawie państwa wykonującego.

3. Jeżeli kara ze względu na jej rodzaj jest niezgodna z prawem państwa wykonującego, właściwy organ państwa wykonującego może dostosować ją do rodzaju kary lub środka przewidzianego za podobne przestępstwa zgodnie z prawem tego państwa. Taki rodzaj kary lub środka odpowiada możliwie najściślej karze orzeczonej w państwie wydającym, która nie może zostać zastąpiona karą pieniężną.

4. Dostosowanie kary nie może spowodować zaostrzenia kary orzeczonej w państwie wydającym pod względem rodzaju lub czasu trwania”.

7 Artykuł 12 decyzji ramowej 2008/909, zatytułowany „Decyzja w sprawie wykonania kary i terminy”, stanowi w ust. 1:

„Właściwy organ państwa wykonującego podejmuje w najkrótszym możliwym terminie decyzję, czy uzna wyrok i wykona karę oraz informuje o tym państwo wydające […]”.

8 Artykuł 17 wspomnianej decyzji ramowej, zatytułowany „Prawo regulujące wykonanie”, w ust. 1 i 2 stanowi:

„1. Wykonanie kary podlega prawu państwa wykonującego. Jedynie organy państwa wykonującego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są właściwe w sprawach dotyczących procedury wykonania i określenia wszystkich odnoszących się do niej środków, w tym podstaw przedterminowego lub warunkowego zwolnienia.

2. Właściwy organ w państwie wykonującym zalicza pełny okres pozbawienia wolności już odbyty w związku z karą, w odniesieniu do której wydany był wyrok, na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym”.

9 Zgodnie z art. 19 tej samej decyzji ramowej, zatytułowanym „Amnestia, ułaskawienie, rewizja wyroku”:

„1. Państwo wydające oraz państwo wykonujące mogą postanowić o amnestii lub zastosować ułaskawienie.

2. Jedynie państwo wydające może rozstrzygać wnioski o rewizję wyroku nakładającego karę, która ma być wykonana zgodnie z niniejszą decyzją ramową”.

10 Artykuł 21 decyzji ramowej 2008/909, zatytułowany „Informacje przekazywane przez państwo wykonujące”, stanowi:

„Właściwy organ państwa wykonującego niezwłocznie informuje właściwy organ państwa wydającego w dowolny sposób pozwalający na uzyskanie pisemnego potwierdzenia:

[…]

e) o wszelkich orzeczeniach o dostosowaniu kary zgodnie z art. 8 ust. 2 lub 3, wraz z uzasadnieniem;

f) o wszelkich decyzjach o niewykonywaniu kary z powodów, o których mowa w art. 19 ust. 1, wraz z uzasadnieniem;

[…]”.

Decyzja ramowa 2008/675

11 Motywy 2, 5–8 i 14 decyzji ramowej 2008/675 mają następujące brzmienie:

„(2) W dniu 29 listopada 2000 r. Rada przyjęła, zgodnie z konkluzjami z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere, program działań mający na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych […], przewidujący »przyjęcie co najmniej jednego instrumentu prawnego ustanawiającego zasadę, zgodnie z którą sąd jednego z państw członkowskich musi mieć możliwość uwzględniania prawomocnych wyroków karnych zapadłych w sądach innych państw członkowskich – w celu oceny uprzedniej karalności sprawcy i ewentualnego stwierdzenia ponownego popełnienia przez niego przestępstwa oraz w celu określenia rodzaju kary i zasad jej wykonywania«.

[…]

(5) Powinna zostać potwierdzona zasada, zgodnie z którą wyrok skazujący zapadły w innych państwach członkowskich powinien w danym państwie członkowskim wiązać się ze skutkami równoważnymi skutkom wynikającym z wyroków skazujących wydanych przez jego własne sądy zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są w prawie krajowym za skutki faktyczne czy proceduralne lub materialne skutki prawne. Niniejsza decyzja ramowa nie ma jednak na celu dokonania harmonizacji skutków przypisywanych przez różne prawodawstwa krajowe istnieniu uprzednich wyroków skazujących, więc obowiązek uwzględniania uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich istnieje wyłącznie w takim zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące.

(6) W odróżnieniu od innych instrumentów celem niniejszej decyzji ramowej nie jest wykonywanie w jednym państwie członkowskim orzeczeń sądowych wydanych w innych państwach członkowskich, lecz umożliwienie wiązania skutków z uprzednimi wyrokami skazującymi

zapadłymi w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego w innym państwie członkowskim w zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego tego drugiego państwa członkowskiego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące.

[…]

(7) Skutki wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim powinny być na etapie przygotowawczym, sądowym i wykonawczym postępowania karnego równoważne skutkom orzeczenia krajowego.

(8) Jeżeli w trakcie postępowania karnego toczącego się w państwie członkowskim dostępne są informacje na temat uprzedniego wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim, w miarę możliwości należy nie dopuszczać do tego, by dana osoba była traktowana w mniej korzystny sposób, niż gdyby uprzedni wyrok skazujący był wyrokiem krajowym.

[…]

(14) Naruszenie wyroku lub jego wykonania ma miejsce między innymi wtedy, gdy zgodnie z prawem krajowym drugiego państwa członkowskiego kara nałożona uprzednim wyrokiem zostaje zaliczona na poczet innej kary lub włączona do innej kary, która ma być następnie w skuteczny sposób wykonana, w zakresie, w jakim pierwszy wyrok nie został jeszcze wykonany lub w jakim jego wykonanie nie zostało przekazane drugiemu państwu członkowskiemu”.

12 Zgodnie z art. 1 ust. 1 tej decyzji ramowej „ma [ona] na celu określenie warunków, zgodnie z którymi w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie w jednym z państw członkowskich uwzględniane są uprzednie wyroki skazujące dotyczące innych zdarzeń, zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich”.

13 Artykuł 2 omawianej decyzji ramowej definiuje „wyrok skazujący” jako „każde prawomocne orzeczenie sądu właściwego w sprawach karnych uznające daną osobę za winną popełnienia przestępstwa”.

14 Artykuł 3 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Uwzględnianie w nowym postępowaniu karnym wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim”, ma następujące brzmienie:

„1. Każde państwo członkowskie dopilnowuje, by w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie uwzględnione zostały uprzednie wyroki skazujące, zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich i dotyczące innych zdarzeń – które to wyroki są znane dzięki stosownym instrumentom wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych – w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są uprzednie krajowe wyroki skazujące, oraz by wiązały się z nimi skutki prawne równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi.

2. Przepisy ust. 1 mają zastosowanie do postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego, w szczególności w odniesieniu do mających zastosowanie przepisów postępowania, w tym przepisów dotyczących zatrzymania, kwalifikacji przestępstwa, rodzaju i wymiaru kary oraz przepisów dotyczących wykonania orzeczenia.

3. Uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich, przewidziane w ust. 1, nie skutkuje naruszeniem, uchyleniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem.

[…]”.

Prawo polskie

15 Artykuł 85 § 4 ustawy – Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz.U. nr 88, poz. 553), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym, (zwanej dalej „kodeksem karnym") stanowi, co następuje:

„Karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a kodeksu karnego".

16 Artykuł 114a § 1 kodeksu karnego stanowi:

„Wyrokiem skazującym jest również prawomocne orzeczenie skazujące za popełnienie przestępstwa wydane przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, chyba że według ustawy karnej polskiej czyn nie stanowi przestępstwa, sprawca nie podlega karze albo orzeczono karę nieznaną ustawie".

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

17 W dniu 31 lipca 2018 r. AV, obywatel polski, złożył do sądu odsyłającego, czyli Sądu Okręgowego w Gdańsku (Polska), wniosek o wydanie wyroku łącznego obejmującego dwie wymierzone AV kary pozbawienia wolności, a mianowicie: po pierwsze, karę orzeczoną przez Landgericht Lüneburg (sąd krajowy w Lüneburgu, Niemcy) wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 r., uznanym w celu wykonania w Polsce postanowieniem sądu odsyłającego z dnia 12 stycznia 2018 r., którą to karę AV musi odbyć w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 29 listopada 2021 r. oraz po drugie, karę orzeczoną przez sąd odsyłający wyrokiem z dnia 24 lutego 2010 r., którą AV ma odbywać w okresie od dnia 29 listopada 2021 r. do dnia 30 marca 2030 r.

18 Sąd odsyłający uściśla, że kwalifikacja prawna czynów, na których podstawie zapadł wyrok Landgericht Lüneburg (sądu krajowego w Lüneburgu), odpowiada kwalifikacji dokonanej w prawie polskim oraz że wymiar kary pozbawienia wolności podlegającej wykonaniu w Polsce w następstwie uznania tego wyroku jest identyczny z karą orzeczoną przez sąd niemiecki, a mianowicie pięć lat i trzy miesiące.

19 We wniosku o wydanie wyroku łącznego AV podniósł, iż z uwagi na okoliczność, że wyrok Landgericht Lüneburg (sądu krajowego w Lüneburgu) został uznany w celu wykonania w Polsce, spełnione są przesłanki do wydania wyroku łącznego obejmującego to skazanie.

20 Sąd odsyłający wyjaśnia, że instytucja wyroku łącznego znajduje się na pograniczu orzekania merytorycznego i wykonawczego oraz że wyrok taki obejmuje wyroki skazujące, które się uprawomocniły, w celu „korekty reakcji prawnej" na popełnione przestępstwa, które potencjalnie mogłyby być osądzone w ramach jednego postępowania, a tym samym w celu „racjonalizacji karania". Podkreśla on, że wyrok łączny nie stanowi ingerencji w odnośne wyroki jednostkowe, ponieważ nie narusza istotnych elementów tych wyroków, w szczególności stwierdzenia winy sprawcy danego przestępstwa, lecz daje możliwość oceny całokształtu działalności przestępczej osoby, wobec której orzeczono kilka kar, i że modyfikacji może podlegać jedynie wymiar tych kar. Sąd ten wskazuje również, że gdy przesłanki są spełnione, wydanie wyroku łącznego jest obligatoryjne.

21 Jednakże zdaniem sądu odsyłającego art. 85 § 4 kodeksu karnego, w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym, w związku z art. 114a tego kodeksu zakazuje wydania wyroku łącznego obejmującego skazania orzeczone mocą wyroków wydanych w Polsce oraz w innych państwach członkowskich, uznanych w celu wykonania w Polsce.

22 Jego zdaniem taki zakaz oznacza, że osoba skazana kilkakrotnie w jednym państwie członkowskim znajduje się w korzystniejszej sytuacji niż osoba, która została skazana w różnych państwach członkowskich. Natomiast uwzględnienie w ramach wyroku łącznego kar orzeczonych mocą wyroków wydanych w innym państwie członkowskim, uznanych w celu wykonania zgodnie z decyzją ramową 2008/909 w państwie członkowskim, w którym wydaje się wyrok łączny, zapewniałoby na płaszczyźnie unijnej równe traktowanie osób znajdujących się w analogicznych sytuacjach i wzmocniłoby wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi.

23 W tych okolicznościach Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 3 ust. 3 decyzji ramowej [2008/675] […] należy interpretować w ten sposób, że [za] naruszenie […] w rozumieniu tego przepisu uważa się nie tylko objęcie wyrokiem łącznym kary orzeczonej wyrokiem zapadłym w państwie [członkowskim], ale również objęcie tym wyrokiem takiej kary, która została przejęta do wykonania w innym państwie [członkowskim], z wyrokiem wydanym w tym państwie, w ramach wyroku łącznego?

2) Czy w świetle przepisów decyzji ramowej [2008/909] […] określonych w [jej] art. 8 ust. 2–4, a także art. 19 ust. 1 i 2 […] oraz art. 17 ust. 1 zdanie [pierwsze] […], możliwe jest wydanie wyroku łącznego, który obejmowałby kary orzeczone wyrokiem zapadłym w państwie [członkowskim], który został przejęty do wykonania w innym państwie [członkowskim], z wyrokiem wydanym w tym państwie, w ramach wyroku łącznego?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne

24 Na wstępie należy zauważyć, że o ile co do zasady krajowe przepisy karne i krajowe przepisy postępowania karnego regulujące wyrok łączny wchodzą w zakres kompetencji państw członkowskich, o tyle państwa te są zobowiązane do wykonywania tej kompetencji z poszanowaniem prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lutego 2019 r., Rimšēvičs i EBC/Łotwa, C-202/18 i C-238/18, EU:C:2019:139, pkt 57).

25 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że w prawie polskim wyrok łączny musi zostać wydany, jeżeli spełnione są przesłanki orzeczenia kary łącznej, obejmującej kilka kar orzeczonych w wyrokach, które się uprawomocniły. Wynika z niego również, że wyrok łączny nie wpływa na dokonane w tych wyrokach skazujących stwierdzenie winy, które jest prawomocne, lecz modyfikuje wymiar orzeczonej kary lub kar.

26 Ponadto z przedłożonych Trybunałowi akt sprawy wynika, że wyrok łączny, taki jak będący przedmiotem postępowania głównego, polegający na zamianie na jedną nową karę jednej lub kilku kar orzeczonych wcześniej wobec zainteresowanego, siłą rzeczy prowadzi do korzystniejszego dla zainteresowanego wyniku. Po wydaniu kilku wyroków skazujących wobec zainteresowanego można bowiem orzec karę łączną, której wymiar jest niższy niż sumowane poszczególne kary z wcześniejszych osobnych orzeczeń. W takim wypadku sądowi przysługuje pewna swoboda oceny przy określaniu wysokości kary poprzez uwzględnienie sytuacji lub osobowości zainteresowanego czy też okoliczności łagodzących lub obciążających.

27 W tych okolicznościach taki wyrok łączny należy odróżnić od środków służących wykonaniu kary pozbawienia wolności (zob. podobnie wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 85).

28 W niniejszej sprawie przedmiotem złożonego przez AV wniosku o wydanie wyroku łącznego jest przede wszystkim kara pięciu lat i trzech miesięcy pozbawienia wolności orzeczona wobec niego wyrokiem Landgericht Lüneburg (sądu krajowego w Lüneburgu) z dnia 15 lutego 2017 r., który postanowieniem sądu odsyłającego został uznany w celu wykonania w Polsce.

29 Ponieważ uznanie wspomnianego wyroku przez sąd odsyłający i wykonanie w Polsce kary orzeczonej względem AV są regulowane decyzją ramową 2008/909 na mocy jej art. 1 w związku z art. 3 ust. 3, w pierwszej kolejności należy zbadać pytanie drugie, które dotyczy wykładni tej decyzji ramowej.

W przedmiocie pytania drugiego

30 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 8 ust. 2–4 w związku z art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 19 decyzji ramowej 2008/909 należy dokonywać w ten sposób, że zezwalają one na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych względem zainteresowanego wyrokiem zapadłym w państwie członkowskim, w którym ten wyrok łączny zostaje wydany, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które to kary są wykonywane na mocy tej decyzji ramowej w pierwszym państwie członkowskim.

31 W tym względzie, w pierwszej kolejności z art. 8 ust. 2 wspomnianej decyzji ramowej wynika, że właściwy organ państwa wykonującego w rozumieniu art. 1 lit. d) tej decyzji ramowej może dostosować karę orzeczoną w państwie wydającym w rozumieniu art. 1 lit. c) tylko wtedy, gdy jej wymiar jest niezgodny z prawem państwa wykonującego i jeżeli przekracza maksymalny wymiar kary przewidziany w prawie tego państwa za przestępstwo tego samego rodzaju. Wymiar w ten sposób dostosowanej kary nie może być niższy niż maksymalny wymiar kary przewidziany w prawie państwa wykonującego za przestępstwa tego samego rodzaju [zob. podobnie wyrok z dnia 11 marca 2020 r., SF (europejski nakaz aresztowania – gwarancja ponownego przekazania do państwa wykonującego nakaz), C-314/18, EU:C:2020:191, pkt 64].

32 W sytuacji gdy kara orzeczona w państwie wydającym jest ze względu na jej rodzaj niezgodna z prawem państwa wykonującego, art. 8 ust. 3 decyzji ramowej 2008/909 zezwala także, aby właściwy organ tego ostatniego państwa dostosował karę do jej rodzaju lub środka przewidzianego za podobne przestępstwa zgodnie z prawem tego państwa, pod warunkiem że dostosowana kara odpowiada możliwie najściślej karze orzeczonej w państwie wydającym. W każdym razie ta ostatnia kara nie może zostać przekształcona w karę pieniężną.

33 Podobnie zgodnie z art. 8 ust. 4 decyzji ramowej 2008/909 dostosowanie kary nie może spowodować zaostrzenia kary orzeczonej w państwie wydającym pod względem rodzaju lub czasu trwania [zob. podobnie wyrok z dnia 11 marca 2020 r., SF (europejski nakaz aresztowania – gwarancja ponownego przekazania do państwa wykonującego nakaz), C-314/18, EU:C:2020:191, pkt 64].

34 Ponadto każda decyzja o dostosowaniu kary wydana zgodnie z art. 8 ust. 2 i 3 decyzji ramowej 2008/909 powinna, na podstawie art. 21 lit. e) tej decyzji ramowej, zostać przekazana na piśmie właściwemu organowi państwa wydającego, wraz z uzasadnieniem.

35 Artykuł 8 decyzji ramowej 2008/909 ustanawia tym samym w ust. 2–4 ścisłe warunki dotyczące dostosowania przez właściwy organ państwa wykonującego kary orzeczonej w państwie wydającym, które stanowią jedyne wyjątki od ciążącego na tym organie, na mocy art. 8 ust. 1 tej decyzji ramowej, zasadniczego obowiązku uznania przekazanego mu wyroku i niezwłocznego podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu wykonania kary, której wymiar i rodzaj odpowiadają wymiarowi i rodzajowi przewidzianym w wyroku wydanym w państwie wydającym (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 36; z dnia 11 stycznia 2017 r., Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, pkt 42).

36 Z powyższego wynika, że wykładni art. 8 ust. 2–4 decyzji ramowej 2008/909 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on, aby wyrok łączny obejmował jedną lub więcej kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na podstawie tej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny, o ile wyrok ten nie prowadzi do dostosowania wymiaru lub rodzaju wspomnianych kar, wykraczającego poza ścisłe granice przewidziane w tym art. 8 ust. 2–4.

37 Przeciwne rozwiązanie pociągałoby za sobą, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 115 opinii, nieuzasadnioną różnicę w traktowaniu osób, które zostały skazane na kilka kar w jednym państwie członkowskim, i osób, które zostały na nie skazane w kilku państwach członkowskich, w sytuacji gdy w obu tych przypadkach kary te są wykonywane w tym samym państwie członkowskim. Tymczasem, zgodnie z motywem 6 decyzji ramowej 2008/909, decyzja ta powinna być wprowadzana w życie i stosowana w sposób pozwalający na przestrzeganie zasad równości, sprawiedliwości i zasadności.

38 Ponadto taka różnica w traktowaniu dotyczyłaby w niniejszej sprawie obywatela Unii, który skorzystał z przyznanego mu przez art. 21 TFUE prawa do przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich. Tymczasem, w świetle motywu 15 tej decyzji ramowej, decyzja ta powinna być stosowana zgodnie z tym prawem.

39 W drugiej kolejności, co się tyczy art. 17 decyzji ramowej 2008/909, po pierwsze, z jego ust. 1 wynika, że wykonanie kary na podstawie tej decyzji ramowej podlega prawu państwa wykonującego, gdy osoba skazana została przekazana właściwym organom tego państwa i jedynie te organy są co do zasady właściwe do decydowania o procedurze wykonania i określania odnoszących się do niej środków, w tym podstaw przedterminowego lub warunkowego zwolnienia. Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 111 opinii, przepis ten obejmuje środki mające zagwarantować faktyczne wykonanie kary pozbawienia wolności i zapewnić resocjalizację skazanej osoby. Tymczasem nie można przyjąć, że wyrok łączny, taki jak będący przedmiotem sprawy w postępowaniu głównym – który, jak wynika z pkt 27 niniejszego wyroku, należy odróżnić od środków służących wykonaniu kary pozbawienia wolności – jest objęty art. 17 ust. 1 decyzji ramowej 2008/909.

40 Po drugie, art. 17 ust. 2 nakłada na właściwe organy państwa wykonującego obowiązek zaliczenia pełnego okresu pozbawienia wolności już odbytego przez osobę skazaną w państwie wydającym przed jej przekazaniem na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym.

41 Z powyższego wynika, że wykładni art. 17 ust. 1 i 2 decyzji ramowej 2008/909 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on, aby wyrok łączny obejmował jedną lub więcej kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na podstawie tej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny, o ile jest przestrzegany przewidziany w ust. 2 obowiązek zaliczenia pełnego okresu pozbawienia wolności już odbytego w stosownym wypadku przez osobę skazaną w państwie wydającym na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym.

42 W trzeciej kolejności, co się tyczy art. 19 decyzji ramowej 2008/909, po pierwsze, jego ust. 1 stanowi, że zarówno państwo wydające, jak i państwo wykonujące mogą postanowić o amnestii lub zastosować ułaskawienie. Jak wynika z art. 21 lit. f) tej decyzji ramowej, amnestia i ułaskawienie kończą wykonywanie kary. Tymczasem przedmiotem wyroku łącznego, takiego jak opisany w pkt 25 i 26 niniejszego wyroku, nie jest zakończenie wykonywania kary.

43 Po drugie, zgodnie z art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 jedynie państwo wydające może rozstrzygać wnioski o rewizję wyroku nakładającego karę lub środek w postaci pozbawienia wolności, które mają być wykonane zgodnie z tą decyzją ramową w innym państwie członkowskim. Tymczasem ani celem, ani skutkiem wyroku łącznego, takiego jak opisany w pkt 25 i 26 niniejszego wyroku, nie

może być dokonanie rewizji kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na mocy omawianej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny.

44 Z powyższego wynika, że wykładni art. 19 decyzji ramowej 2008/909 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on, aby wyrok łączny obejmował jedną lub więcej kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na podstawie tej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny, o ile wyrok ten nie prowadzi do rewizji tych kar.

45 W świetle powyższego na pytanie drugie trzeba udzielić następującej odpowiedzi: wykładni art. 8 ust. 2–4 decyzji ramowej 2008/909 w związku z art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 19 tej decyzji należy dokonywać w ten sposób, że zezwalają one na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych względem zainteresowanego wyrokiem zapadłym w państwie członkowskim, w którym ten wyrok łączny zostaje wydany, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na mocy tej decyzji ramowej w pierwszym państwie członkowskim. Taki wyrok łączny nie może jednak prowadzić do dostosowania wymiaru lub rodzaju wspomnianych kar, wykraczającego poza ścisłe granice przewidziane w art. 8 ust. 2–4 decyzji ramowej 2008/909, do naruszenia nałożonego w art. 17 ust. 2 tej decyzji ramowej obowiązku zaliczenia pełnego okresu pozbawienia wolności już odbytego w stosownym wypadku przez osobę skazaną w państwie wydającym na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym, czy też do rewizji kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innym państwie członkowskim z naruszeniem art. 19 ust. 2 omawianej decyzji ramowej.

W przedmiocie pytania pierwszego

46 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 w związku z jej motywem 14 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych wyrokiem zapadłym względem zainteresowanego w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany ten wyrok łączny, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na podstawie decyzji ramowej 2008/909 w pierwszym państwie członkowskim, o ile wspomniany wyrok łączny nie skutkowałby naruszeniem, uchyleniem lub rewizją wyroku skazującego zapadłego w tym drugim państwie członkowskim lub jakichkolwiek decyzji związanych z jego wykonaniem w rozumieniu tego przepisu decyzji ramowej 2008/675.

47 W tym względzie należy na wstępie zauważyć, że decyzja ramowa 2008/675 ma na celu, zgodnie z jej art. 1 ust. 1, określenie warunków, na jakich wyroki skazujące w rozumieniu art. 2 tej decyzji ramowej wydane wcześniej w jednym państwie członkowskim wobec danej osoby należy uwzględnić w nowym postępowaniu karnym wszczętym w innym państwie członkowskim przeciwko tej samej osobie, za inne czyny (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 25; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 27). Jak wynika z motywu 2 tej decyzji ramowej, jej celem jest umożliwienie oceny uprzedniej karalności danej osoby.

48 Celem decyzji ramowej 2008/675 nie jest wobec tego, jak wskazano w jej motywie 6, wykonywanie w jednym państwie członkowskim orzeczeń sądowych wydanych w innych państwach członkowskich (wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 45).

49 Ma ona na celu zapewnienie, jak wynika z jej motywów 5–8, aby każde państwo członkowskie wiązało z uprzednimi wyrokami skazującymi zapadłymi w innym państwie członkowskim skutki prawne równoważne skutkom prawnym, jakie wiążą się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi zgodnie z jego prawem krajowym.

50 Zgodnie z tym celem art. 3 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej, w świetle jej motywu 5, nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, po pierwsze, że w toku nowego postępowania karnego wszczętego względem danej osoby zostaną uwzględnione wcześniejsze wyroki skazujące zapadłe względem niej za inne czyny w innym państwie członkowskim, które to wyroki są znane dzięki stosownym instrumentom wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych – w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są wcześniejsze krajowe wyroki skazujące – oraz po drugie, że będą się z nimi wiązały skutki równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi, zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są za skutki faktyczne, czy proceduralne lub materialne skutki prawne (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 26; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 28).

51 Artykuł 3 ust. 2 decyzji ramowej 2008/675 uściśla, że taki obowiązek ma zastosowanie do postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego, w szczególności w odniesieniu do mających zastosowanie przepisów postępowania, w tym przepisów dotyczących kwalifikacji przestępstwa, rodzaju i wymiaru kary oraz przepisów dotyczących wykonania orzeczenia (wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 27; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 29).

52 Trybunał orzekł już, że decyzja ramowa 2008/675 ma zastosowanie do postępowania krajowego mającego na celu wymierzenie, do celów wykonania, łącznej kary pozbawienia wolności uwzględniającej karę wymierzoną danej osobie przez sąd krajowy, a także karę wymierzoną w uprzednim wyroku skazującym wydanym przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie za inne czyny (wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 29).

53 W tym kontekście, zgodnie z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 uwzględnienie w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych uprzednio w innym państwie członkowskim nie może skutkować naruszeniem, uchyleniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie karne tych uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem, które to wyroki powinny być uwzględniane w formie, w jakiej zostały wydane (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 44; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 39).

54 W tym względzie motyw 14 decyzji ramowej 2008/675 uściśla, że „naruszenie" wyroku lub jego wykonania w rozumieniu jej art. 3 ust. 3 ma miejsce między innymi „wtedy, gdy zgodnie z prawem krajowym drugiego państwa członkowskiego kara nałożona uprzednim wyrokiem zostaje zaliczona na poczet innej kary lub włączona do innej kary, która ma być następnie w skuteczny sposób wykonana, w zakresie, w jakim pierwszy wyrok nie został jeszcze wykonany lub w jakim jego wykonanie nie zostało przekazane drugiemu państwu członkowskiemu".

55 Z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 w związku z jej motywem 14 wynika wobec tego, że po pierwsze, sytuacje, w których wymierzana jest kara łączna, nie są jako takie wyłączone z zakresu stosowania tej decyzji ramowej, a po drugie, orzeczenie kary łącznej może naruszać uprzedni wyrok skazujący lub jego wykonanie, jeżeli pierwszy wyrok skazujący nie został jeszcze wykonany lub nie został przekazany do drugiego państwa członkowskiego w celu wykonania.

56 W konsekwencji, jak zasadniczo wskazał rzecznik generalny w pkt 83 i 84 opinii, w sytuacji gdy uprzedni wyrok skazujący, taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, zapadły w pierwszym państwie członkowskim, został przekazany i uznany, zgodnie z decyzją ramową 2008/909, w celu jego wykonania w drugim państwie członkowskim, to okoliczność, że wspomniany wyrok skazujący został tam uwzględniony w celu wydania wyroku łącznego nie może skutkować „naruszeniem" tego wyroku czy jego wykonania ani jego „uchyleniem" czy „rewizją" w rozumieniu art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675, o ile przestrzega się we wspomnianym wyroku łącznym przypomnianych w pkt 36, 41 i 44 niniejszego wyroku warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2–4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 w odniesieniu do omawianej kary.

57 Z powyższych rozważań wynika, że w celu upewnienia się, że z uprzednimi wyrokami skazującymi zapadłymi w innym państwie członkowskim będą się wiązały skutki równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi, sąd rozpatrujący sprawę w ramach nowego postępowania karnego, takiego jak rozpatrywane w postępowaniu głównym postępowanie w celu wydania wyroku łącznego, jest co do zasady zobowiązany do uwzględnienia uprzedniego wyroku skazującego wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego w taki sam sposób, w jaki uwzględniłby on uprzedni wyrok skazujący wydany przez sąd własnego państwa członkowskiego, z zastrzeżeniem przestrzegania warunków i ograniczeń przedstawionych w poprzednim punkcie niniejszego wyroku.

58 Wykładnię tę potwierdza przypomniany w pkt 49 niniejszego wyroku cel wytyczony przez decyzję ramową 2008/675, polegający na uniknięciu, w miarę możliwości, traktowania danej osoby w sposób mniej korzystny, niż gdyby rozpatrywany uprzedni wyrok skazujący był krajowym wyrokiem skazującym.

59 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze trzeba odpowiedzieć udzielić następującej odpowiedzi: wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 w związku z jej motywem 14 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych wyrokiem zapadłym względem zainteresowanego w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany ten wyrok łączny, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na podstawie decyzji ramowej 2008/909 w pierwszym państwie członkowskim, pod warunkiem przestrzegania we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2–4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 tej decyzji ramowej w odniesieniu do tych ostatnich kar.

W przedmiocie kosztów

60 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) **Wykładni art. 8 ust. 2–4 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., w związku z art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 19 tej decyzji należy dokonywać w ten sposób, że zezwalają one na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych względem zainteresowanego wyrokiem zapadłym w państwie członkowskim, w którym ten wyrok łączny zostaje wydany, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie**

członkowskim, które są wykonywane na mocy tej decyzji ramowej w pierwszym państwie członkowskim. Taki wyrok łączny nie może jednak prowadzić do dostosowania wymiaru lub rodzaju wspomnianych kar, wykraczającego poza ścisłe granice przewidziane w art. 8 ust. 2–4 decyzji ramowej 2008/909, do naruszenia nałożonego w art. 17 ust. 2 tej decyzji ramowej obowiązku zaliczenia pełnego okresu pozbawienia wolności już odbytego w stosownym wypadku przez osobę skazaną w państwie wydającym na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym, czy też do rewizji kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innym państwie członkowskim z naruszeniem art. 19 ust. 2 omawianej decyzji ramowej.

2) **Wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z jej motywem 14 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych wyrokiem zapadłym względem zainteresowanego w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany ten wyrok łączny, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na podstawie decyzji ramowej 2008/909, zmienionej decyzją ramową 2009/299, w pierwszym państwie członkowskim, pod warunkiem przestrzegania we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2–4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 ze zmianami w odniesieniu do tych ostatnich kar.**

Podpisy